

آئین نامه تاسیس کلینیک های طب کار

این آئین نامه به استناد ۱ - ۲ - ۳ و ۴ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی ، دارویی ، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۴۳ (با اصلاحات بعدی) و بندهای ۶ - ۷ - ۱۱ - ۱۲ و ۱۴ ماده یک قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی مصوب ۱۳۶۷ و ماده ۸ قانون تشکیل وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و آئین نامه اجرایی آن مصوب سال ۱۳۶۵ هیئت محترم وزیران و اصلاحات سال ۱۳۶۶ و تکالیف قانونی مرکز سلامت محیط و کار تهیه و به شرح ذیل اعلام می گردد:

فصل اول : تعاریف

ماده ۱ - طب کار رشته ای از طب است که به پیشگیری ، تشخیص و درمان بیماریهای شغلی می پردازد .
ماده ۲ - کلینیک طب کار که در این آئین نامه به اختصار کلینیک نامیده می شود به محلی گفته می شود که با بهره گیری از تجهیزات لازم برای انجام تستهای عملکرد ریوی ، ارگومتری ، نوار قلب ، ادیومتری ، ارزیابی تواناییهای بینایی ، ارزیابی تواناییهای هوشیاری و عملکردی و با استفاده از نتایج تستهای آزمایشگاهی ، رادیولوژی و اندازه گیریهای محیطی به ارائه خدمات تخصصی سلامت شغلی نظیر پیشگیری و کنترل ، غربالگری ، معاینات سلامت شغلی ، تعیین میزان ناتوانی ، تواناییها و تناسب شغلی افراد ، تشخیص و درمان بیماریهای ناشی از کار می پردازد .

ماده ۳ - متخصص طب کار به کسی اطلاق می شود که علاوه بر داشتن درجه دکترا در طب دارای دانشنامه یا گواهینامه رسمی تخصصی تایید شده از طرف وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در رشته طب کار باشد

ماده ۴ - پروانه های تاسیس ، بهره برداری و مسئول فنی پروانه های قانونی هستند که از طریق وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی پس از تصویب کمیسیون قانونی بعنوان مجوز فعالیت در کلینیک صادر می شوند

ماده ۵ - در آیین نامه به اختصار به وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی وزارت به مرکز سلامت محیط کار و کار وزارت بهداشت مرکز به دانشگاه یا دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه / دانشکده به کمیسیون تشخیص امور پزشکی موضوع ماده ۲۰ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی ، دارویی ، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب سال ۱۳۳۴ (با اصلاحات بعدی) کمیسیون قانونی و به پروانه های تاسیس ، بهره برداری و مسئولان فنی پروانه های قانونی گفته می شود

فصل دوم

شرایط تاسیس و بهره برداری

ماده ۶ - اجاره تاسیس کلینیک طب کار به اشخاص حقیقی و موسسات حقوقی پس از تصویب کمیسیون قانونی و اخذ موافقت اصولی از مراجع ذیصلاح (وزارت / دانشگاه) با شرایط ذیل داده می شود:

الف) اشخاص حقیقی متقاضی تاسیس باید دارای مدرک تخصصی طب کار باشند

ب) در صورتیکه متقاضی تاسیس کلینیک یک موسسه حقوقی باشد باید حداقل یکی از موسسین آن افراد مندرج در بند الف این ماده بوده یا فرد دارای شرایط مندرج در بند الف این ماده را بعنوان موسس کلینیک معرفی نمایند. رعایت اصل ۱۴۱ قانون اساسی برای موسسات حقوقی و اشخاص حقیقی الزامی است

تبصره ۱ - مراکز آموزشی و درمانی تابعه دانشگاههای علوم پزشکی کشور از شرایط مندرج در این بند مستثنی می باشند .

تبصره ۲ - در صورت خروج متخصص طب کار از موسسه حقوقی ، حداکثر ظرف مدت ۶ ماه باید موسسه حقوقی عضو جدید متخصص طب کار بعنوان موسس معرفی نماید در غیر این صورت موسسه صلاحیت کار را از دست خواهد داد

ج) نهادها و موسسات دولتی یا وابسته به دولت که از بودجه عمومی استفاده می نمایند در صورتی می توانند تقاضای تاسیس کلینیک طب کار نمایند که علاوه بر دارا بودن شرایط مندرج در این آئین نامه ارائه خدمات موضوع این آئین نامه در اساسنامه آنها پیش بینی شده باشد

د) نهادها و موسسات دولتی یا غیردولتی که بر طبق اساسنامه تاسیس ، ارائه خدمات پزشکی به افراد غیر از پرسنل موسسه یا نهاد مذکور جزء شرح وظایف یا فعالیتهای آن نهاد یا موسسه محسوب نمی گردد در صورت تاسیس کلینیک طب کار مجازند فقط به افرادی که رابطه استخدامی با آن نهاد با موسسه دارند خدمات طب کار ارائه نمایند .

ماده ۷ - هر متخصص طب کار می تواند موسس حداکثر یک کلینیک دولتی و یک کلینیک غیردولتی بطور همزمان باشد و یک متخصص نمی تواند همزمان موسس دو کلینیک غیردولتی یا دو کلینیک دولتی باشد .

ماده ۸ - پروانه مسئول فنی کلینیک به پزشکان متخصص طب کار واجد شرایط پس از تأیید صلاحیت توسط کمیسیون قانونی داده خواهد شد .

ماده ۹ - رعایت مفاد آئین نامه اجرایی قانونی تاسیس مطب جهت تصدی پست مسئولیت فنی الزامی است .
ماده ۱۰ - هر متخصص طب کار می تواند با توجه به ثابت بودن سقف تعداد معاینات سالیانه که در این آئین نامه ذکر شده حداکثر مسئولیت فنی یک کلینیک دولتی و یک کلینیک غیردولتی را در دو شیفت کاری بطور غیرهمزمان و با رعایت سقف مجاز معاینات هر متخصص بعهده گیرد و یک متخصص نمی تواند همزمان مسئولیت فنی دو کلینیک غیردولتی یا دو کلینیک دولتی را بعهده بگیرد . پروانه قانونی صادره نیز صرفاً برای شیفت کاری مندرج در پروانه معتبر می باشد و حضور مسئول فنی در شیفت مورد نظر الزامی می باشد .

ماده ۱۱ - درخواست تاسیس و مراحل صدور موافقت اصولی و بهره برداری و پروانه های قانونی به شرح زیر است :

الف) درخواست کتبی تاسیس همراه با ارائه مدارک مورد نیاز به معاونت درمان یا سلامت دانشگاه / دانشگاه مربوطه

ب) ارسال پرونده به مراجع ذیصلاح (وزارت - دانشگاه) جهت بررسی در کمیسیون قانونی

ج) تأیید و تصویب صلاحیت موسس / موسسین در کمیسیون قانونی و صدور موافقت اصولی

د) انعقاد قرارداد تاسیس بین متقاضی و مراجع ذیصلاح (وزارت / دانشگاه) و ارائه مدارک مربوطه

ه) بررسی صلاحیت مسئول / مسئولان فنی و سایر مدارک در کمیسیون قانونی

و) تأیید مدارک و صلاحیت مسئول / مسئولان فنی

ز) صدور پروانه های تاسیس بهره برداری و مسئول / مسئولان فنی

ح) آغاز فعالیت کلینیک و اعلام شروع بکار به دانشگاه مربوطه

تبصره ۱ - برای اخذ پروانه بهره برداری معرفی حداقل ۵۰٪ پرسنل واجد شرایط و اخذ تأییدیه بهداشتی از معاونت بهداشتی دانشگاه الزامی است .

تبصره ۲ - کارمندان دولت و وابسته به دولت فقط می توانند مسئولیت فنی و یا همکاری یک کلینیک طب کار غیر دولتی را در ساعات غیر اداری تقبل نمایند

تبصره ۳ - مسئول فنی کلینیک می تواند موسس کلینیک نیز باشد .

فصل سوم

وظایف موسس یا موسسان

ماده ۱۲ - اهم وظایف موسسات کلینیک طب کار به شرح ذیل می باشد :

الف - انتخاب و معرفی مسئول / مسئولان فنی و کلیه کارکنان واجد شرایط برای کلینیک بر اساس ضوابط و استانداردهای مربوطه جهت صدور پروانه های قانونی

تبصره ۱ - موسس در صورت تخلف مسئول از وظایف قانونی و احراز آن توسط کمیسیون قانونی می تواند درخواست تغییر وی را نماید.

ب - تامین تجهیزات عمومی و ملزومات مورد نیاز بر اساس استانداردهای مربوطه

ج - اجرای نظریات و پیشنهادات مسئول فنی کلینیک در امور پزشکی و فنی بر اساس ضوابط و رعایت آنها

د - رعایت کلیه ضوابط ، مقررات ، دستورالعملها و تعرفه های مصوب مراجع ذیصلاح قانونی .

ه - برنامه ریزی و سازماندهی جهت جلب رضایت مراجعین و رعایت منشور حقوق بیماران

و - نظارت بر حسن اجرای استانداردهای مربوطه به تابلو و نیز سرنسخه های کلینیک

ز - حفظ استانداردهای کمی و کیفی ساختمان ، تجهیزات ، تاسیسات ، وسایل و امکانات و تامین تجهیزات عمومی و ملزومات مورد نیاز بر اساس استانداردهای موجود.

ح - اخذ تأییدیه علمی از مسئولان فنی قبل از انعقاد و اجرای قراردادهای ارائه خدمات طب کار

ط - رعایت موازین اسلامی ، اخلاق و نظارت بر حسن اجرای آن .

فصل چهارم

وظایف مسئول یا مسئولان فنی

ماده ۱۳ - مسئول فنی کلینیک فردی است که دارای مدرک تخصصی طب کار مطابق با ماده ۲ این آئین نامه بوده و مسئولیت فنی و علمی کلیه خدمات ارائه شده در کلینیک بر عهده وی می باشد . اهم وظایف مسئول فنی کلینیک طب کار عبارتند از :

الف - نظارت مستمر و فعال بر کلیه خدمات ارائه شده توسط کلینیک

ب - ارتقاء سطح کیفی خدمات توسط کارکنان فنی کلینیک و ابلاغ تذکرات لازم به آنان

ج - بررسی و اعلام صلاحیت کارکنان فنی شاغل در کلینیک

د - نظارت فنی بر عملکرد کلیه پرسنل فنی کلینیک

ه - تهیه و تنظیم برنامه کاری قسمتهای مختلف کلینیک و نظارت بر حسن انجام خدمات ارائه شده

و - نظارت بر کیفیت و قابل استفاده بودن تجهیزات و ملزومات

ز - نظارت بر تهیه ، تنظیم و نگهداری پرونده پزشکی کلیه مراجعین

ح - نظارت بر حسن اجرای استانداردهای مربوط به تابلو و سرنسخه های کلینیک و ارائه پیشنهادات لازم به موسس یا موسسان

ط - تهیه و تکمیل و ارسال فرمهای گزارش دهی و نظام آماری طراحی شده تسووت وزارت بهداشت در مقاطع زمانی ابلاغ شده به دانشگاه / دانشکده بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت متبوع .

ی - گزارش مواردی از بیماریهای شغلی که لیست آن توسط وزارت یا دانشگاه / دانشکده تعیین می گردد با رعایت اصل امانت داری به مراجع قانونی ذیربط بر اساس دستورالعملهای ابلاغی وزارت بهداشت .

ک - ابلاغ تذکرات فنی به کلیه کارکنان فنی و اداری و نیز به موسس یا موسسان کلینیک و پیگیری اقدامات اجرایی و در صورت تخطی اعلام مراتب به دانشگاه / دانشکده های ذیربط

ل - رعایت کلیه مقررات و دستورالعملهای وزارت و نیز موازین اسلامی ، اخلاقی ، فنی و نظارت بر حسن اجرای آنها

م - نظارت علمی و تأیید کتبی مفاد قراردادهای ارائه خدمات طب کار از نظر فنی و پزشکی

ن - شرکت در جلسات هماهنگی تشکیل شده از طرف دانشگاه / دانشکده ذیربط

ث - تعیین اولویت پذیرش و ارائه خدمات به مراجعین .

فصل پنجم

شرایط ساختمانی ، تجهیزات و پرسنلی

ماده ۱۴ - ساختمان کلینیک و تعداد اتاقها و کلیه شرایط لازم برای تهویه ، نور ، سیستمهای حرارتی و بردوتی باید منطبق با اصول بهداشتی و فنی بوده و مورد قبول و تصویب وزارت با دانشگاه / دانشکده مربوطه قرار گیرد

ماده ۱۵ - حداقل تعداداتاق برای تاسیس کلینیک شامل دو اتاق و یک سالن انتظار با امکانات کافی می باشد و باید پیش بینی های لازم برای کلیه اقدامات ایمنی از جمله اطفای حریق شده باشد حداقل مساحت کلینیک باید 70 متر باشد

ماده ۱۶ - دفع فاضلاب و زباله های کلینیک باید طبق مقررات و ضوابط اعلام شده از سوی وزارت باشد .
ماده ۱۷ - حداقل پرسنل مورد نیاز کلینیک علاوه بر یک نفر متخصص طب کار بعنوان مسئول فنی ، شامل موارد زیر است .

الف - یک نفر کارشناس بهداشت حرفه ای جهت ارزیابی و گزارش بهداشت حرفه ای محیط کار مذکور در آئین نامه معاینات سلامت شغلی

ب - یک نفر اودیولوژیست جهت انجام ادیومتری

ج - یک نفر منشی با حداقل مدرک دیپلم جهت امور عمومی کلینیک

ماده ۱۸ - حداقل تجهیزات مورد نیاز کلینیک شامل یک اتاقک اکوستیک و دستگاه ادیومتری ، اسپرومتری دارای استاندارد ATS یک دستگاه کامپیوتر با تجهیزات جانبی ، تخت و وسایل معاینه ، پاراوان و سایر تجهیزات و ملزومات اداری می باشد

ماده ۱۹ - در صورت تمایل کلینیک به توسعه و ارائه خدمات رادیولوژی ، آزمایشگاهی ، اندازه گیریهای محیطی توسط کلینیک باید فضای فیزیکی ، تجهیزات و پرسنل مورد نیاز مطابق با مقررات اعلام شده از طرف وزارت توسط کلینیک تامین شده و مجوز قانونی مربوطه اخذ گردد .

ماده ۲۰ - مندرجات تابلوی کلینیک باید طبق پروانه صادره و از نظر ابعاد ، تعداد و ... منطبق بر ضوابط و دستورالعملهای وزارت یا سازمان نظام پزشکی باشد .

فصل ششم

سایر مقررات

ماده ۲۱ - در صورتیکه موسس فوت نماید وراثت قانونی متوفی مکلفند ظرف مدت دو سال از تاریخ فوت با ارائه گواهی انحصار وراثت نسبت به معرفی شخص واجد شرایط قانونی دریافت پروانه بعنوان موسس جدید اقدام نمایند. پس از تأیید صلاحیت فرد معرفی شده توسط کمیسیون قانونی پروانه تاسیس جدید کلینیک بنام وی صادر خواهد شد در این مدت مسئول فنی کلینیک با موافقت وراثت قانونی می تواند کلینیک را اداره نماید

تبصره - در صورتی که موسس کلینیک از اشخاص حقوقی باشد طبق قوانین مربوط به موسسات حقوقی عمل خواهد شد

ماده ۲۲ - در صورتیکه موسس به علت از کارافتادگی قادر به اداره کلینیک طب کار نباشد خود او یا نماینده قانونی وی باید در یک مهلت ۶ ماهه نسبت به معرفی فرد دیگر واجد شرایط این آئین نامه بعنوان جانشین (موسس) اقدام نمایند. پس از تأیید صلاحیت فرد معرفی شده توسط کمیسیون قانونی پروانه تاسیس بنام وی صادر می گردد

ماده ۲۳ - در صورتیکه مسئول فنی فوت نماید و یا به هر علت دیگر قادر به انجام وظایف محوله نباشد موسس موظف است حداکثر ظرف ۳ ماه فرد دیگر واجد شرایط این آئین نامه را بجای وی معرفی نماید. پس از تأیید صلاحیت فرد معرفی شده توسط کمیسیون قانونی پروانه مسئول فنی بنام وی صادر می گردد در این فاصله کلینیک مجاز به ارائه خدمت نمی باشد.

ماده ۲۴ - در صورتیکه موسس و مسئول فنی کلینیک طب کار یک فرد واحد باشد و فوت نماید و یا به هر علت دیگر قادر به اداره کلینیک نباشد بر حسب مورد وراثت و یا نماینده قانونی وی و یا خود او در صورت تمایل به ادامه فعالیت کلینیک باید فرد دیگر واجد شرایط این آئین نامه را بعنوان جانشین معرفی نمایند. پس از تأیید صلاحیت فرد معرفی شده توسط کمیسیون قانونی پروانه تاسیس و مسئول فنی جدید به نام وی صادر می گردد

ماده ۲۵ - در صورتیکه مسئول فنی طب کار نخواهد بکار ادامه دهد باید سه ماه قبل مراتب را بطور کتبی به موسس و معاونت درمان و بهداشتی یا سلامت دانشگاه / دانشکده مربوطه اعلام نماید. در ظرف این مدت موسس موظف است نسبت به معرفی مسئول فنی جایگزین اقدام نماید تا پس از تصویب و تأیید صلاحیت وی توسط کمیسیون قانونی پروانه مسئول فنی جدید صادر گردد.

ماده ۲۶ - اعضای هیات علمی تمام وقت جغرافیایی مجاز نیستند تا زمانی که تمام وقت جغرافیایی هستند در محل دیگری بجز واحدهای وابسته به دانشگاه اشتغال داشته باشند. پروانه مسئول فنی برای این افراد فقط جهت مراکز آموزشی و درمانی تابعه دانشگاههای علوم پزشکی صادر می شود.

تبصره - در صورت قطع ارتباط استخدامی افراد مذکور بهر دلیل با دانشگاه پروانه صادره موضوع ماده فوق لغو خواهد شد

ماده ۲۷ - در صورتیکه مسئول فنی بعلت بیماری و یا علل دیگر قادر به انجام وظایف محوله و حضور در کلینیک طب کار به مدت کمتر از سه ماه نباشد می تواند در عرض دو هفته یک فرد دیگر واجد شرایط این آئین نامه را با موافقت موسس یا موسسان بعنوان جانشین خود برای این مدت معرفی نماید. در صورتیکه مدت عدم امکان حضور مسئول فنی از سه ماه تجاوز کند موسس یا موسسان موظفند فرد دیگر واجد شرایط این آئین نامه را بعنوان مسئول فنی معرفی تا پس از تصویب کمیسیون قانونی پروانه مسئول فنی جدید صادر گردد.

تبصره - در دوره عدم حضور مسئول فنی یا جانشین وی ، کلینیک مجاز به ارائه خدمات نیست .

ماده ۲۸ - کلینیک طب کار نمی تواند کلینیک دیگری بنام شعبه دایر نماید .

ماده ۲۹ - تغییر نام و محل کلینیک بایستی با اطلاع قبلی و موافقت معاونت درمان و بهداشت یا سلامت دانشگاه یا دانشکده مربوطه و اخذ مجوز از وزارت صورت پذیرد .

ماده ۳۰ - هر کلینیک طب کار در صورت تمایل به انجام معاینات دوره ای یا بدو استخدام مکلف است پس از اخذ مجوز کلینیک در نظام جامع سلامت شغلی معاونت دانشگاه مربوطه ثبت نام نموده و کد نظام سلامت شغلی خود را جهت شروع فعالیت در این زمینه دریافت نماید